

Lisa 4: Taimekasvatuse valdkond 2024. aastal

Taimekasvatuse valdkonnas toimus ÜhendPIP-2 raames kokku 17 üritust ja ilmus üks teabematerjal.

Tellimuse sisu selgitus / pealkiri	Kuupäev	Osalenute arv
Agronoomia 2024 – esitatud esimeses aruandes	07.03.2024	244
Agronoomia kogumik – esitatud esimeses aruandes	märts	
Seemneseminar – esitatud esimeses aruandes	21.03.2024	58
Taastava põllumajanduse infopäev "Teadlik Noor Põllumajanduses 2024" – esitatud esimeses aruandes	28.03.2024	81
Turvasmuldadel majandamine ning maaparandussüsteemid keskkonna- ja kliimaeesmärkide kontekstis – esitatud esimeses aruandes	18.04.2024	22
Säästlik taimekaitse "Talust taldrikule" eesmärkide valguses – esitatud esimeses aruandes	24.04.2024	102
Tutvustatakse sordivõrdluskatseid: oder, rukis, kaer, talinisu, põldhernes ja –uba	10.07.2024	86
Tavaadra ja pöördadra kõrrekünd erinevates kultuurides (Künni MM)	17.08.2024	22
Süsiniku sidumine	17.09.2024	169
Mullaelustiku parandamine läbi kompostimise	23.09.2024	12
Põllumuldade ja agrotehnoloogilise külvikorratse uuringutest ja tulemustest	06.11.2024	28
Tolmeldajad tootmispõldudel	07.11.2024	19
Teraviljafoorum 2024	19.11.2024	60
Viljelusvõistlus 2024	22.11.2024	192
Kartulikasvatuse infopäev	27.11.2024	68
Vahekultuurid mullaviljakuse parandamisel	03.12.2024	70
Täppisviljelus ja muld taimekasvatuses (muld)	04.12.2024	30
Ilmastikutingimused ja nende mõjudega toimetulek	06.12.2024	50

Põllupäev: teraviljade sordivõrdlus katsed

Toimus 10. juulil 2024 kell 9.30 – 15.00 METK Universaalhallis, Muru 3 Jõeal, Korraldajaks METK.

Teave veebilehel: <https://www.pikk.ee/sundmus/teraviljade-pollupaev-2024/>

Sisu ja eesmärk: Maaelu Teadmuskeskuse teadlased tutvustasid sordivõrdluskatseid, liiguti bussidega ühe katsepõllu juurest teise juurde. Eesmärgiks oli taimekasvatuse valdkonna põllumajandusettevõtjatele, teadlastele, õpetajatele, õpilastele ja valdkonnast huvitatud isikutele anda teadmisi viimastest katsetest. Esitluspäeval tutvustati agrotehnikat, taimehaiguseid ja põllukultuuride sordivõrdluskatseid: kaer, suvi- ja talinisu, talirüps, suvi- ja talioder, suvirukis, põldhernes ja sojauba, vähelevinud kaunviljad ja bataat.

Üritus võeti arvesse KSM toetuse kohustusliku koolitusena.

METK lektorid Põllupäeval: Pille Sooväli, Anne Ingver, Lea Narits, Ülle Tamm, Ilmar Tamm, Reine Koppel, Kerttu Tammik, Tiia Kangor, Kadri Sohar ja Merko Kärp. Lisakommentaare andsid Ain Lepik ja Urmas Nurmsalu. Foto: Manuela Kollom

Lektorid ja teemad:

- **Pille Sooväli** – Biostimulaatorite ja fungitsiidide kasutamine suvinisul ja odral
- **Anne Ingver** – Suvinisu sortide võrdluskatse. Suvispelta ja suvidurumi võimalused vajavad uurimist
- **Tiia Kangor** – Põldherne sortide võrdluskatse
- **Ilmar Tamm, Lea Narits** – Teaduse tippkeskuse „Agroökoloogia ja uued kultuurid tulevikukliimas“ tutvustus. Vähelevinud kaunviljad ja bataat. Kuidas on talirüps kasvanud 2024. aastal?
- **Ülle Tamm** – Suviadra sordilehe sortide katse
- **Kadri Sohar** – Suvirukki sordikatsed ja võimalused
- **Ülle Tamm** – Taliotrade sordivõrdluskatse ja õppetunnid 2024
- **Kerttu Tammik** – Jõgeva katsepõllu mullastikule iseloomulikud omadused mullakaevet vaadeldes
- **Reine Koppel** – Talinisu sortide talvitumine ja saagipotentsiaal 2024. Nisu liikide mitmekesisus ja tulevikuvõimalused tootmispõllul
- **Lea Narits, Ilmar Tamm** – Põldoa rahvusvahelise projekti Fabanova tutvustus; põldoa põuakatse
- **Merko Kärp** – Agrometeoroloogiline ettekanne
- **Tiia Kangor** – Sojaoa kui võimaliku perspektiivika tulevikukultuuri sordivõrdluskatsed
- Lisakommentaare andis erinevate katsete juures tehnoloogilise poole pealt **Urmas Nurmsalu**

Registreerumata osalejaid tuli juurde üllatusena 36 inimest – kõik inimesed võeti rõõmuga vastu.
Foto: Krista Kõiv

Osalejad: osales 86 inimest, eelnevalt oli registreerunud 71, lisaks 10 lektorit ja viis METK töötajat (korraldajad). Registreerunud osalejatest ei tulnud kohale 18 inimest, kuid ilma eelregistreerumiseta tulid kohale üllatusena 36 inimest. Esindatud oli 73 erinevat ettevõtet (mõnest tuli mitu inimest, kuid pigem oli üks esindaja mitmel ettevõttel), 16 inimest riigiasutustest ja haridusasutustest ning 5 eraisikut. Osalejad olid eelkõige taimekasvatuse ettevõtjad ja muud põllumajandusettevõtjad, õpetajad, lektorid, teadurid, eraisikud ja METK enda töötajad.

Tulemuslikkuse analüüs: Põllupäeva põhiliseks väljakutseks oli püsida kiirustamata ajakavas ja liikuda efektiivselt katselappide vahel, mis tuli suurepäraselt välja. Maaelu Teadmuskeskuse lektorid tunnevad ja teavad oma katseid väga hästi, esitasid infot selgelt ja konkreetset.

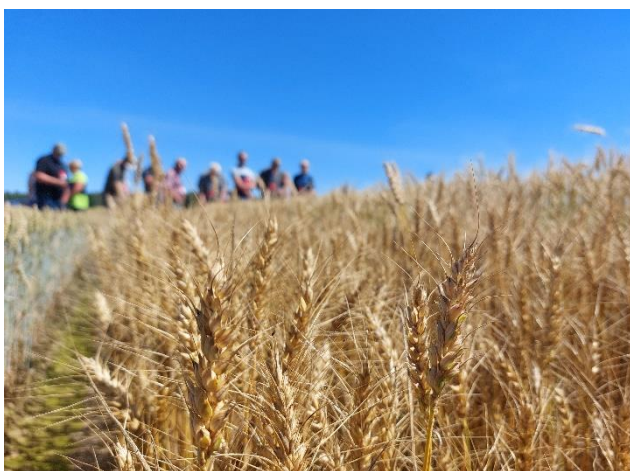
Audiogiidide kasutamine andis lektorile võimaluse rääkida normaalse hääle tugevusega ja osalejad said olla nii lektori läheduses kui ka eemal teravilja sorte uudistada, teiste osalejatega muljeid vahetada. Suure grupi tõttu küsiti küsimusi pigem peale ettekannet otse lektori käest – enamus küsimusi olid konkreetset ettevõtja enda probleemi või huviga seotud. Põllupäeva saab suure huvi tõttu pidada tulemuslikuks, paljud olid kohal just nimelt KSM toetuse saamise eesmärgil. Põllupäeva esitlusi sai

ka vaadata [Maaelu Teadmuskeskuse Facebook](#) Live otseülekandena.

Kokkuvõtteks: Põllupäev ongi mõeldud olema sortide põhilise info tutvustus (saagikus, proteiinisaldus, iseärasused, katse edukus) ja ei peagi põhjalikumalt teemasid käsitlema. Tihe päevakava ei pruugi tagada seda, et osalejatele info ka meelde jääks. Seega on väga hea võimalus inimestel Facebook Live videoid järgi vaadata. Üleüldiselt nii korralduse kui ka osalejate huvi järgi, on üritus oma eesmärgi igati täitnud ja oodatakse järgmise aasta katsete tutvustust.

Tagasiside korraldajalt ja METK töötajalt:

- ürituse toimumiskohale võiks olla viited juba kaugemal, teramaja töötaja pidi juhendama inimesi õigesse kohta, sest valdavalt tullakse esimesena Tera maja juurde (see võis olla ka tingitud sellest, et algselt oli üritus kuulutatud välja Seemne 10, kuid ootamatult tehtavate tööde tõttu tõsteti ürituse alguspunkt ja toitlustus Universaalhalli). Samas Teramaja kõrval oli üleval suur heleroheline METK surfilipp, mis erakordsel kombel ei jäänud inimestele kohe silma;
- heintaimede põldude juures võiks ka sildid olla, mis kultuur on põllul.

Osalejad said tänu audiogiididele uudistada katselappe lektorist kaugemal ja ikka esitlusest osa saada. Foto: Manuela Kollom

Tagasiside osalejatelt: Üritust hinnati kõikidel kordadel väga heaks ja ühel korral rahuldavaks. Osalejad andsid tagasisidet, et selline üldine info on oma töös põllul kasutatav ja sortide võrdlus utsitab ka ise veel erinevaid sorte oma põldudel katsetama, kusjuures tekkis ka huvi eestimaiste sortide osas. Õppjõud leidsid, et info sobib neile oma õppetöös kasutamiseks. Üritus oli hästi korraldatud, lektorid olid head ja päev püsis hästi graafikus. Audiogiidi peeti väga heaks lahenduseks. Huvitav oli näha, mis sordiaretuses toimub, kuidas katseid tehakse ja millepärast neid tehakse. Kõikidest sortidest jäi silma suvirukkis ja leiti, et ilmselt see sort ei sobi Eesti kliimasse hästi ega oma perspektiivi.

Osalejate soovitused:

- üritus täitis mõnede osalejate jaoks vaid osaliselt eesmärgi - sortide ülevaatlikkuse osas täitis eesmärgi, kuid tehnoloogia osas oli olulisi puuduseid talinisu ja teiste teraviljade katsete mullatervis oli halb. Palun tehke oma katsepõldude mullad korda;
- sooviks, et teadurid soovitavad esitluse ajal ka, millest teraviljasorti kasvatada;
- tahaks veel rohkem erinevaid kultuure näha.

Edasised koolitussoovid:

- mahekatsed teravilja erinevatel sortidel
- mahepõllumajanduse teemad
- maapähkli kasutamise võimalused Eestis
- tehnoloogia ja sortide omavaheline sobivus
- teravilja kasvatamise kestlikkus
- mulla mikrobioloogia mõju saagikusele
- suvirukki võimalik kasvatamine multšikultuurina järelviljale
- agrotehnoloogia katsete võrdlus (ribaharimine, künd, minimeeritud ja otsekülvi võrdlused)
- heintaimede põllupäev (erinevad liigid)
- uued ja huvitavad kultuurid METK katsepõldudel, miks kasvatame ja mis on perspektiiv
- niisutamise katse tulemused Jõgeval
- mulla sobilikkusega arvestamine toidukultuuride kasvatamisel
- teraviljade väetamise tulemused ja optimaalsus
- silo kultuurid põuastes tingimustes

Südasuvine Reine Koppel nisu liikide mitmekesisusest rääkimas. Foto: Manuela Kollom

Esitlus: Tavaadra ja pöördadra kõrrekünd erinevates kultuurides (Künni MM)“

Toimumise aeg: 17.08.2024

Toimumise koht: Eesti Maaülikool, Rõhu katsejaam, Rõhu

Korraldaja Eesti Maaülikool

Registreeritud osalejaid: 22

Esitluspäev on järelvaadatav Eesti Maaülikooli YouTube kanalis

Esitluspäev oli suunatud keskkonnasäästliku mullakasutuse võimaluste tutvustamisele. Kohale oli kutsutud 24 välisriigi põlluharijad, kes demonstreerisid oma riigi kaasaegseid oskusi teraviljakasvatuse järgse kõrrepõllu mullaharimisel. Rajatud mulla sügavkaeve juures räägiti mulla omadustest ning võimalustest mulla näitajate määramiseks. Osalejatel oli võimalus näha kuidas füüsiliselt kõiki protsesse

läbi viiakse. Esitluspäeva viisid läbi mullateadlased ja mullaharimise professionaalid Alar Astover, Endla Reintam, Merrit Shanskiy, Taavi Võsa, Urmas Lees, Margus Ameerikas ja Kaspar Järvala. Esitluspäeval olid oma tehnikaga kohal ka Eesti suurimad põllumajandustehnika maaletoojad ja osalejatel oli võimalus tutvuda erinevate mullaharimise masinatega ning soovikorral ka proovitööd teha. Esitleti ka ajaloolisi mullaharimise võtteid läbi hobukünni ja vintsikünni. Osalejatel oli võimalus esitlustel toimuvat jälgida ka üle videosilla nii oma nutiseadmes kui ka kohapeale esitluspäevaks püstitatud LED ekraanilt.

Osavõtjate **tagasiside**: Kõik osalejad jäid esitlusega väga rahule kuna mulla keskkonnasõbralik majandamine on täna eriti aktuaalne. Esitlused on väga hästi organiseeritud ja spetsialistide selgitused väga põhjalikud ning lihtsasti lahti räägitud. Esitlused andsid palju uusi teadmisi kuidas ise mulda hinnata. Tore oli näha et esitlused tuginevad teadusuuringute tulemustel ja neid on võimalik ka reaalses põllutegevuses rakendada. Osalejad kinnitasid, et said uusi teadmisi ja saavad neid edaspidi oma tegevuses kasutada. Koolitusel anti edasi palju olulist infot, et see kõik ka meelde jääks tuleb veel mitu korda samastel koolitustel osaleda, sest asjade sisu peitub väikestes nüanssides.

Esitluspäeva ettevalmistuseks võeti esitluspõllult mullaproovid ja külvati eelmise aasta sügisel talinisu. Kevad- suvisel perioodil rakendati tavapärasest teravilja agrotehnikat (väetamine ja taimekaitse). Künnesitluse läbiviimiseks koristati põllult talinisu saak, põhk vaalutati ja pressiti suurpakki ning eemaldati põllult. Põllud varustati esitluspäevaks välikäimlate ja prügikonteineritega. Põllul mõõdeti välja nii tavaadra kui pöördadra esitlusala kõigile erinevate riikide esindajatele. Esitlusala mõõtmise järgselt tõmmati adruga esitlusala piirid ja tähistati iga riigi esindaja esitlusala. Iga riigi esitlusalale paigaldati infotahvel esitleja infoga ja lipumast koos riigilipuga. Esitlusala piirati ohutuslindiga, et esitlusel osalejad ei satuks esitlusala töötavate traktorite ohutsooni. Esitluspäeval tutvustati esitlejaid nende kasutatavat tehnikat ja analüüsi riikide tehniliste võtete erisusi ning tehnilise lahenduse kvaliteeti. Põhjalikult käsitleti ka esitlusala mullastikku ja mulla omadusi, milleks rajasime läbikäidava mulla sügavkaeve. Esitluspäeva järgselt eemaldati esitlusalalt tähised, piiridelindid, välikäimlad ja prügikastid. Esitlusaladeks kasutatud põllud korrastati kasutades erinevaid agrotehnilisi võtteid (sügavkobeamine, kündmine, randaalimine ja libistamine) nii et neil saaks jätkata külvikorras ettenähtud kultuuride rajamisega.

Süsiniku sidumine

Korraldaja: Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda

Toimumisaeg: **17. september kell 10.00-13.00**

Toimumiskoht: **veebikeskkond Zoom**

Infopäeva on võimalik järgi vaadata. **Lingi leiab SIIT.**

Infopäeval osales 169 kuulajat. Neist tagasisidet andis 32 vastajat.

Infopäeval **tutvustati** erinevaid süsinikuprogramme ja vahetult kasutamise praktilisi kogemusi põllumajanduses. Infopäeval osalejad said mitmeid väärtuslikke teadmisi, mis hõlmasid järgmisi teemasid:

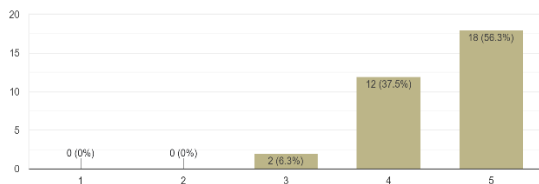
- Süsinikuprogrammid: Mario Mutli tutvustas eAgronomi süsinikuprogrammi, andes osalejatele teadmisi, kuidas põllumajandustootjad saavad süsiniku sidumise abil vähendada oma süsiniku jalajälge ja teenida täiendavat tulu süsinikukrediitide müügist. Lisaks jagas Thomas Gent praktilisi näiteid Ühendkuningriigi põllumajandusest ja Agreea süsinikuprogrammi võimalustest.
- Vahetult kasutamise praktiline kasutamine: Rait Hallimäe ja Üllar Kaaver jagasid oma kogemusi vahetult kasutamise praktilisel pöldudel, selgitades, kuidas vahetult aitavad parandada mulla kvaliteeti, vähendada umbrohtude levikut ning suurendada põllukultuuride tootlikkust.

- Vahekultuuride kasvatamine ja segud: Erika Lõhmuste andis põhjaliku ülevaate vahekultuuride kasvatamise tehnilistest aspektidest ja erinevate kultuuride segudest. Osalejad õppisid, milliseid vahekultuure ja segusid kasutada, et parandada mulla struktuuri, toiteelementide ringlust ja mullaviljakust.

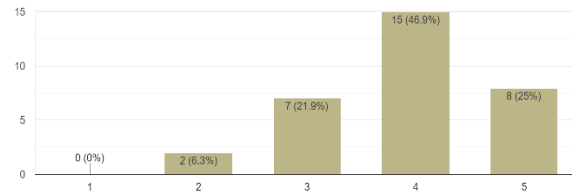
Üldiselt said osalejad põhjalikud teadmised süsinikuprogrammide võimalustest ja praktilistest lahendustest vahekultuuride kasutamiseks põllumajanduses, et suurendada jätkusuutlikkust ja majanduslikku tasuvust.

Tagasisides toodi välja järgmist:

Palun hinnake infopäeva üldist korraldust
32 responses

Kui võrd site infopäeva käigus uusi teadmisi?
32 responses

Tagasisides toodi välja veel:

- Üle pika aja oli asjalik õppepäev, kus räägiti süsinikupõllundusest ja ei püütud seda iga hinna eest peale suruda
- Kõik oli hästi korraldatud
- Olen koolitusega väga rahul, sain palju teadmisi kuigi oleme väike ettevõtte. Suured tänud.

Mulla elustiku parandamine läbi kompostimise

Korraldaja: Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda

Toimumisaeg: **23. september kell 10.00-15.00**

Toimumiskoht: AS Paide Vesi (Raubassaare tee 18, Paide)

Infopäeval osales 12 inimest.

Päeva eesmärk oli arutada reoveesete kasutamise võimalusi ja sellega seotud riske, tutvustada Paide Vee tegevust ning anda osalejatele praktiline ülevaade reoveesetest valmistatava komposti tootmisprotsessist.

Reoveesete, mis tekib reovee puhastamisel, sisaldab rohkesti toitaineid, mistõttu on see potentsiaalselt väärtuslik kompost orgaanilise väetisena. Samas on ühiskonnas kahtlusi selle komposti ohutuses, kuna kardetakse, et selles võivad leiduda ohtlikud ained, mistõttu põllumehed ei julge seda laialdaselt kasutada. Infopäeva eesmärk oli vastata nendele küsimustele ja näidata, kui turvaline või ohtlik reoveesete kompost tegelikult on.

Päev algas Mait Kriipsalu (Eesti Maaülikool) ettekandega "**Reoveesetekompost – võtta või jätta?**", kus ta andis teadusliku ülevaate reoveesete toiteväärtusest ja selle võimalikest riskidest, rõhutades vajadust teha teadlikke ja faktipõhiseid otsuseid.

Järgnes **AS Paide Vesi tegevuse tutvustus**, mille viis läbi Kuldar Kipper. Ta selgitas, kuidas ettevõtte puhastab reovett ja toodab toitainerikast komposti, pakkudes ülevaadet ettevõtte igapäevatööst ja tehnoloogiast.

Pärastlõunal keskendus Kristel Kibin Kliimaministeeriumist ettekandele **"Reoveesetest toote valmistamise nõuded"**, kus ta rääkis seadusandlikest ja regulatiivsetest nõuetest, mis tagavad, et reoveesete on ohutu ning sobilik kasutamiseks põllumajanduses ja maastikukujunduses.

Päev lõppes **AS Paide Vesi ettevõtte külastusega**, mille käigus tutvustas Sander Sepp reoveesetete käitlemisprotsessi ja komposti tootmise tehnoloogiaid kohapeal. Osalejatel oli võimalus oma silmaga näha, kuidas reoveeseteteid käideldakse ja kompostitakse.

Infopäev pakkus põhjalikku ja tasakaalustatud ülevaadet reoveesete kasutamise potentsiaalset ja riskidest, aidates osalejatel teha teadlikumaid otsuseid seoses selle orgaanilise väetise kasutamisega põllumajanduses.

Tagasiside osalenutelt oli üheselt positiivne. Kõik tõdesid, et hea oli näha kuidas ettevõtte toimetab ja milliseid võimalusi pakub reoveesete. Kurb oli tõdeda, et registreerunute puudus väga suur hulk. EPKK proovib oma sündmustel vältida toidu raiskamist, aga seekord see kahjuks koja pingutustest hoolimata ei toimunud, sest igale registreerunule oli planeeritud kohvipaus ja soe lõuna.

Infopäev: põllumuldade ja agrotehnoloogilise külvikorratse uuringutest ja tulemustest

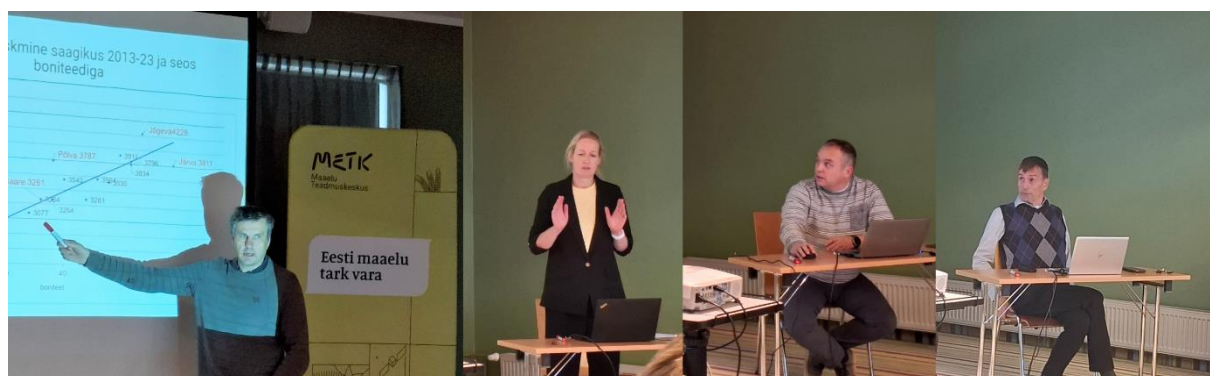
Toimus 6. novembril 2024 GoSpa konverentsiruumis Gotland, Kuressaares, Saare maakonnas, korraldajaks METK.

Teave veebilehel: <https://www.pikk.ee/sundmus/infopaev-kulvikorratse-uuringud-saaremaa/>

Sisu ja eesmärk: Maaelu Teadmuskeskus ja Saaremaa Talupidajate Liit tutvustavad põllumeestele põllumuldade ja agrotehnoloogilise külvikorratse uuringuid ja tulemusi.

Saare põllumeestele pühendatud infopäeval räägitakse viimase aja teadusuuringute olulistest tulemustest. Kuidas on mõjunud ÜPP Saaremaa mullanalüüsidele? Millised taimekaitsevahendid jäägid jäävad mulda püsima? Kuidas on METK kaadirakendused kasulikud sinu ettevõttele? Mida õpetavad Kuusiku Katsekeskuse erinevate külvikordade võrdluskatsed seekord?

Osalejad: osales 28 inimest, esindati 45 ettevõtet ja registreerunute oli arv 42. Lisaks 6 inimest - korraldaja ja lektorid. Osalejateks olid taimekasvatuse ettevõtted, ministeeriumi ja EPKK esindajad. Valdkonnad: taimekasvatus, teraviljakasvatus.

Lektorid (vasakult): Priit Penu, Elsa Putku, Tambet Kikas ja Karli Sepp, METK. Foto: Manuela Kollom

Tulemuslikkuse analüüs: Kui registreerub 42 inimest ja nendest ei tule kohale ette teatamata 14 inimest – kuidas saaks seda tulevikus vältida? Osalejate nimekirja vaadates, ei tulnud kohale mandri ettevõtjad ja paar Saare maakonna ettevõtjat.

Kohalolijad osalesid arutelus ja küsisid küsimusi terve päeva vältel ehk huvi teema vastu oli suur. Lektorite vastused olid alati ausad ja põllumehe tegevuse poolt. Väga hea oli näha pikaaegsete uuringute tulemusi ühes tabelis, ühel joonisel ja graafikul. Põllumuldade temaatika on niivõrd nüansirohke, samamoodi nagu erinevate kultuuride kasvatamine erinevatel põllumuldadel. Seega, nii teadusuuringud kui ka põllumehe igapäevatöö vajavad väga paljude tingimuste arvestamist.

Märkus korraldajalt: Ääretult inforikas päev ja kuigi teema oli väga põnev, lektorid tõeliselt professionaalsed ja hea kuulata, siis sellegi poolest tähelepanuvõimel on oma piir ning päeva teise poole uuringute info ei pruukinud inimestele enam mällu mahtuda. Soovitan vaadata tulevikus infopäevade pikkuseid üle ja teha nii: päeva esimeses pooleks esitlus kuni 2 h ja peale seda praktiline pool, kus inimesed saavad juba põllule minna ja koha peal praktiliselt asju vaadata. Sellise keskkonna vahetamisega jõuab ka aju puhata ja uut infot vastu võtta. Kuigi tahaks ju anda kogu info inimestele, siis sellest ei pruugi palju kasu olla. 6 ak tunni pikkuseid ainult infot täis olevaid päevi ei soovita teha.

Tagasiside lektoritelt: Elsa Putku: Päev läks üldiselt hästi. Kahjuks tundus, et ikkagi oli vähe kohalikke tootjaid, mis tekitab küsimuse, et kas info ikka jõudsin nendeni ja kas oleks pidanud rohkem suunatud turundust tegema, näiteks kohalikes infoallikates jne. Olime valmistunud rohkem just Saaremaa nüanssidega sobivat sisu jagama.

Tagasiside osalejatelt: infopäeva kohta, korraldust, ülesehitust ja sisu hinnati väga heaks ning heaks. Lektoreid peeti tugevateks oma ala ekspertideks ja väga headeks esinejateks. Põllumehed nentisid, et neile on oluline kuulda teadlase vaatepunkti muldade ja kultuuride majandamise osas ja samas on praktiline elu veel omakorda teistsugune. Väga meeldis mahe- ja tavapõllumajanduse võrdlus ning x-gis info. Paljud ei teadnudki METK kaardirakendustest ja kuidas nendele ligi pääseb ning Tambet Kikase konkreetset ettekannet hinnati väga.

Väga meeldis, et lektorid töid alati välja ka seose kohalike põllumajanduslike ja keskkonna oludega. Karli Sepp ettekannet peeti väga inforikkaks, eriti päeva lõpus, kui Priit Penu ja Elsa Putku olid juba oma sisukad ettekanded ära teinud. Soovitatakse keskenduda vaid konkreetsemalt järeldestele ja põllumehele kasutegurile. Väga hea, et slaidiesitlusi saab ka ise pärast infopäeva järgi sirvida.

Koolitussoovid edasiseks:

- põllumuldade ja agrotehnoloogilise külvikorrakatsete uuringud ja tulemused Pärnumaa kohta ja näiteks teiste maakondade spetsiifiliselt
- METK teadlaste erinevatest uuringutest infopäevad, mis on tootja probleemide lahendamisele suunatud
- tootjate praktilised kogemused muldade parendamisel

Esitluspäev: Tolmeldajad tootmispõldudel

Toimumise aeg: 07.11.2024

Korraldaja Eesti Maaülikool

Toimumise koht: Eesti Maaülikooli Mahekeskus, Eerika tee 2, Kambja vald, Tartu maakond

Osalejaid: 19

Esitlusala: Esitlusala on rajatud kahte kohta, Mahekeskuse kõrvale katsepõllule ja Rannu Seeme OÜ põllule. Esitluskultuuride valikul on lähtutud korjetaimede meetmes lubatud liikidest nii üheaastastest kui mitmeaastastest. Ühelt poolt selgitatakse välja mesilaste käitumist erinevate kultuuride osas ja teisalt selgitatakse välja agrotehnilised eripärad ja võimalused korjetaimede kasvatamisel. Mõlemale esitlusalale on rajatud 40 erinevat katselappi (kokku 80 katselappi). Igal aastal toimuvad üheaastaste kultuuride osas maa ettevalmistustööd, külvamine, taimekaitse, esitlusala hooldamine ja erinevad agrotehnilised tegevused õitsemisaegade pikendamiseks. Taimede saagiküpsuse ajal kogutakse ka seemneid, et viia läbi seemnete puhastusprotsessi uuringud ja saada seemet järgmistele aastadele külviks.

Mitmeaastaste kultuuride osas tuleb samuti teha täiendkülve, hooldada esitlusala, teha niitmisi õitsemisaja pikendamiseks ja koguda seemneid. Kõigi katselappide osas tehakse seireid mesilaste käitumise uurimiseks ning iga-aastane tegevus on ka katselappide infotahvlitega varustamine.

Infopäeval **räägiti** meekorjetaimede toetusmeetme nõuetest ja arutleti nende täitmise üle. Tutvustati digitaalseid lahendusi, mis aitavad mõista põldude eripära ja annavad paremat infot sobivate korjealade leidmisel. Õpiti tundma erinevate korjetaimede seemneid ja tutvuti seemnete puhastamise protsessiga. Meekorjetaimede katse näitel vaadati milliste kultuuridega on lihtsam majandada ja milliseid agrotehnilisi võtteid tuleks kasutada õitsemisperioodi pikendamiseks. Põllule oli rajatud paljude erinevate seemnesegudega variante, et pikendada põllul korjeperioodi läbi erineva õitsemisaja. Katsetati ka põllu eri osade eriaegset niitmist, et lükata õitsemist edasi ja pikendada seeläbi korjeperioodi.

Tutvuti korjetaimede kollektsiooniga kuhu oli külvatud üheaastaseid- ja mitmeaastaseid liike ning ka segusid. Katsepõllu kõrval on ka mesila, mis andis võimaluse jälgida mesilaste käitumist, millal korjel käiakse ja millised õied on atraktiivsemad. Reet Karis rääkis erinevate liikide kohastumisest erinevatelt kultuuridelt nektari ja õietolmu korjeks ning rääkis erinevatest uuringutest mesilaste käitumise osas. Mis liigid meelitavad mesilasi, milliseid ei panda tähele, kuidas mõjutavad ilmastikutingimused õite külastatavust.

Osavõtjate **tagasiside**: Esitluspäev oli väga inforikas ja emotsioonikas. Paljudele meeldis praktiline võimalus näha milliseid erinevaid liike on meil korjetaimedena võimalik kasvatada. Mesilaste käitumise üle toimus pikem diskussioon, sest ega ikka täpselt ei ole igal juhul arusaadavad mesilaste käitumist mõjutavad tegurid.

Hinnang: Esitlusel osalevad enamasti teemast huvituvad põllumajandustootjad ja erinevate riiklike institutsioonide esindajad kes selle teemaga oma töös kokku puutuvad. Teema on aktuaalne ja põnev nii põllumajandustootjatele, mesinikele kui ametnikele. Teema vastu hoiab huvi üleval ka korjetaimede toetusmeede.

Esitlused otse põllul annavad hea ilma korral oluliselt efektiivsemalt teadmisi edasi, kui vaid jutt ja tabelid siseruumis. Esitlustel saab rakendada mitut infot kinnistavat varianti nii visuaalset kui hellist. Osalejate tagasiside on positiivne, kõik tunnevad heameelt esitluste sisukuse üle ja leiavad et on saanud uusi teadmisi ja mõtteainet kuidas oma ettevõttes sarnaselt looduslikku mitmekesisust edasi arendada.

Teraviljafoorum 2024

Korraldaja: Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda

Toimumisaeg: **19. novembril kell 10.00-15.45**

Toimumiskoht: **LaSpa Nimbus konverentsisaalis** ([Puhkekodu tee 4, Laulasmaa](#))

Kohapeal osales 60 osalejat, kellest tagasiside andis 7 osalejat.

Konverents **Teraviljafoorum 2024** tõi kokku põllumajanduse ja teraviljakasvatuse valdkonna eksperdid, pakkudes laiapõhjalist ülevaadet sektorit mõjutavatest teguritest. Päevakava hõlmas nii kohalikke kui ka rahvusvahelisi vaatenurki, rõhutades aktuaalseid probleeme ja tulevikusuundumusi.

Hannes Prits esitles ülevaadet Eesti teraviljasektori väljavaadetest 2024. aastal, analüüsides saagi kvaliteedi, turuolukorra ja ilmastikutingimuste mõju. Järgnenud arutelu tõi Meelis Värnik esile praktilisi kogemusi ja väljakutseid, millega põllumehed igapäevaselt silmitsi seisavad, andes realistliku pildi põllumajandussektori hetkeolukorrast.

Kristel Maidre tutvustas tuleviku ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) raamistikke ja suundi, keskendudes aastale 2027 ja kaugemale. Tema ettekanne rõhutas vajadust kohaneda muutuva poliitilise ja keskkonnavalase regulatsiooniga, mis seab põllumajandustootjatele uusi väljakutseid, kuid pakub ka võimalusi.

Pilt: Marge Mänd, Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda

Martynas Rimgaila Leedu Põllumajandusministeeriumist tõi sisse rahvusvahelise perspektiivi, jagades kogemusi kaugseire ja kontrollimehhanismide kasutamisest, mis parandavad otsetoetuste läbipaistvust ja tõhusust.

Teadmiste jagamise olulisust rõhutas Andre Veskioja Maaelu Teadmuskeskusest, kes tutvustas keskuse rolli põllumajandussektori toetamisel. Kerttu Tammik esitles innovatiivset algatust *MullaHub*, mis pakub praktilisi lahendusi mulla viljakuse ja põllumajandustulemuste parandamiseks.

Siim Maripuu analüüsis süsinikupõllunduse õiguslikke aspekte, andes ülevaate lepingulistest ja regulatiivsetest raamistikest nii riiklikul kui ka Euroopa tasemel. Samal teemal käsitles Claude Soude regulatiivset koormust ja jagas praktilisi nõuandeid, kuidas sektori ettevõtjad saavad keerukate nõuetega toime tulla.

Konverentsi lõpetas Ilmar Raag, kes vaatas toidujulgeoleku küsimusi laiemas geopoliitilises ja sotsiaalses kontekstis. Tema sõnavõtt käsitles nii Eesti kui ka globaalset toiduvarustuse turvalisust, rõhutades sektori tähtsust ühiskonna stabiilsusele.

Kokkuvõttes tõi **Teraviljafoorum 2024** esile olulisi teemasid, pakkudes tasakaalustatud lähenemist nii praktilistele kui ka strateegilistele küsimustele. Konverents pakkus osalejatele väärtuslikke teadmisi ning praktilisi juhiseid sektori edasiseks arenguks.

Peamised kasutegurid osalejate jaoks olid:

1. Teadlikkuse tõstmine sektori hetkeolukorrast ja tulevikuväljavaadetest. Osalejad said põhjaliku ülevaate Eesti ja rahvusvahelise teraviljaturu olukorrast, sealhulgas prognoosidest, saagikvaliteedist ja poliitilistest muutustest. Näiteks Hannes Pritsi ja Kristel Maidre ettekanded aitasid mõista, kuidas globaalsete trendide ja poliitikate arengud mõjutavad kohalikke tootjaid.
2. Uued teadmised ja innovaatilised lahendused. Ettekanded, nagu Kerttu Tammiku tutvustus *MullaHub*ist ja Martynas Rimgaila ülevaade kaugseire tehnoloogiatest, tutvustasid praktilisi tööriistu ja uuendusi, mis aitavad põllumeestel suurendada efektiivsust ja paremini hallata ressursse. Need teadmised aitavad osalejatel teha teadlikumaid otsuseid ja rakendada tehnoloogilisi lahendusi.
3. Selgus regulatsioonide ja poliitikate osas. Ettekanded süsinikupõllunduse ja regulatiivse koormuse teemal tõid esile olulised juriidilised ja administratiivsed küsimused, millega tootjad peavad arvestama. Siim Maripuu ja Claude Soude andsid praktilisi juhiseid, kuidas navigeerida keerukates regulatsioonikeskkondades.

4. Võimalus võrgustike loomiseks ja kogemuste vahetamiseks. Konverents pakkus platvormi kohtumiseks sektori juhtide, ametnike ja ekspertidega. Võrgustike loomine aitas osalejatel luua uusi kontakte, mis võivad viia koostöövõimalusteni või pakkuda tulevikus väärtuslikku tuge.

5. Terviklik vaade toidujulgeolekule ja sektori rollile ühiskonnas. Ilmar Raagi sõnavõtt toidujulgeoleku teemal andis osalejatele laiemat konteksti, kuidas teraviljasektor mõjutab ühiskonna stabiilsust ja julgeolekut. See lai perspektiiv aitab tootjatel mõista oma töö olulisust ja motiveerib neid tegutsema pikaajalise jätkusuutlikkuse nimel.

Osalemine Teraviljafoorumil 2024 andis osalejatele nii praktilisi teadmisi, strateegilist ülevaadet kui ka võimaluse luua väärtuslikke kontakte. Selline terviklik lähenemine toetas osalejate võimet parandada oma tegevust, mõista paremini sektori arengut ja kohaneda muutuvate oludega.

Päeva kandvaimatest mõtetest mainiti

- toidujulgeolek, sõja mõjud
- roheribade seos rapsi kahjuritega
- Viimased 8 aastat on Eesti PM olnud ilma toetusteta kahjumis
- Tuleb vaeva näha ja areneda, et konkurentsipüsida
- Minus kinnistus arusaam et Euroopa Liidu jäärapäine rohepoliitika jätkumine ja nendest tulenevad nõuded ja toetuste poliitika suretavad majanduslikult väiksemad tootjad välja (uue perioodi visioon ja eesmärgid).

- Hajutatud tootmine ja ladustamine on julgeoleku mõttes tähtis.
- Sõja tõenäosus meie piirkonnas on väike, kuid valmis peab olema ootamatusteks.

Tagasisidestest joonistus välja probleemikohana toimumise asukoht, liiga Eesti äärelalal. Veebiülekandest tunti ka puudust.

Viljelusvõistlus 2024 lõpukonverents – 20 aastat viljelusvõistlust

22. november 2024 kell 10.00-15.40 Põltsamaa loss, Lossi 1, Põltsamaa

Korraldajad: Maaelu Teadmuskeskus, Viljeluspäevad MTÜ ja Maaleht

Teave veebilehel: <https://www.pikk.ee/sundmus/viljelusvoistlus-2024-lopukonverents/>

Sisu ja eesmärk: Viljelusvõistluse peamiseks eesmärgiks on Eesti taimekasvatuse konkurentsivõime tõstmine, isevarustatuse osatähtsuse suurendamine ja selle kaudu ekspordi kasvatamine. Nende eesmärkide saavutamiseks on vaja senisest enam levitada teadmisi parimatest uutest taimekasvatuse tehnoloogiatest, sortidest, toodetest, taimede toitumisest jne, mis tagavad senisest suurema taimekasvatuse tulukuse, saagi, saagi kvaliteedi ning on samal ajal väiksema süsiniku jalajäljega ja negatiivse mõjuga keskkonnale.

Kogu võistlusperioodil toimunud tegevusi võtab kokku lõpukonverents, mis toimub igal aastal novembri lõpus. Sel aastal oli võistluse peateemaks kaer. Paralleelselt Eestiga keskendus ka Soome samane võistlus kaera saagikuse teemale, mis andis nii korraldajatele kui ka osalejatele hea võimaluse võrrelda tulemusi ja jagada kogemusi ühe maailma parima kaerakasvatusemaaga. Lisaks anti ettekannetes ülevaade taimekasvatushooajast ning võistlusega seotud saagi, agrotehnoloogia jt tulemuste kokkuvõttest. Päeva lõpus selgitati välja võistluse parimad taimekasvatajad. Kategooriate võitjad

tutvustasid oma ettekandes võidupõldude agrotehnoloogiat. Konverentsi võeti arvesse KSM toetuse kohustusliku koolitusena.

Konverents on järelvaadatav: <https://www.youtube.com/watch?v=4IHQQbuSx4Y>

Osalejad: Saalis oli osalejaid kokku 87, eelnevalt oli registreerunud 83, lisaks lektorid ja korraldajad. Veebis osalejaid 103. Selle aasta viljelusvõistluse konverents paistis silma kõrge osalejate arvu poolest. Peaaegu kõik eelregistreerunud tulid kohapeale saali. Lisaks said korraldajad tagasiside, et huvi veebisalvestuse vastu on suur ehk kel polnud võimalus tol päeval osaleda, soovisid järelvaatamise linki.

Tulemuslikkuse analüüs: Kõige suuremateks väljakutseteks sel aastal oli osalejate mahutamine saali ning tihe päevakava ja ajas püsimine. Kui varasematel aastatel on ka olnud limiteeritud kohtade arv saalis, siis taolist soovi tulla kohale kuulama pole pärast hübriidkonverentside tulekut olnud. Põhjuseks võis olla sel korral võistluse kahekümnes toimumiskord, aga ka hea asukoht Eesti mõttes ning uus ja huvitav toimumiskoht.

Suurt huvi selle aastase ürituse kohta näitas ka see, et osalejad kuulasid ettekandeid päeva algusest kuni lõpuni. Varasematel aastatel on viimaste ettekannete ajaks pea pooled osalejatest lahkunud. Vaatamata tihedale päevakavale õnnestus ajagraafikus püsimine suurepäraselt tänu esinejate, moderaatori ja korraldajate vahelisele eelnevale koostööle.

Tagasiside kokkuvõte osalejatelt: Konverentsi korraldust kui ka ettekandeid hinnati osalejate poolt kõrgelt. See kajastus väga hästi päeva teises pooles. Varasematel aastatel oli ürituse viimaste ettekannete ajaks pea pooled saalis osalejatest lahkunud, kuid see aasta oli saal endiselt täis. Osalejad leidsid, et antud ettekanded on kasulikud ja neid annab praktikas kasutada. Välja toodi eraldi Raivo Vettiku tulukuse ettekanne, aga oluliseks tuleviku teemaks peeti ka vahekultuuride teemat, nende efektiivsust ja perspektiivi. Palju positiivset tagasisidet sai Alar Astoveri süsiniku jalajälje ettekanne. Selgus, et põllumajandustootjate jaoks ei ole saagi suurus enam esmatähtis, vaid oluliseks on muutunud ka muld ja mulla tervis ehk kuidas säilitada ning parandada mulla viljakust.

Osalejate poolt toodi eraldi välja ka viljelusvõistluse kõrge maine ja usaldusväärsus. Nimelt panustavad võistluse kohtunikutesse erinevate eraettevõtete kui ka teadusasutuste tippspetsialistid ehk oht kallutatud infole on madal.

Tähelepanekud korraldajalt: Nii nagu varasemalt oli ka seekord üritusele kaks registreerimist - üks veebiüritusele ja teine kohapeale saali. On endiselt olukordi, kus inimesed registreerivad end tähelepanematusse tõttu valesi ehk vajutavad juba päevakava all valele registreerimisnupule. Seekord oli veebiüritusele registreerimiseks kasutatud Fineta keskkonda. Kahjuks antud keskkond tekitas registreerunutel tunde, et on end kohapeale saali registreerunud, kuid tegelikult registreerisid end veebiüritusele. Tulevastel üritustel tuleb veel rohkem tähelepani pöörata registreerimiskeskonnas olevale infole ning teavitada vahepealsete kinnituskirjadega, millisele variandile on osaleja end registreerinud.

Edasised koolitussoovid:

- Süsiniku jalajäljest
- Vahekultuuridest
- Nisu ja rukki saagikuse tõstmisest
- Kaasaegsed pestitsiidid
- PRIA põlluraamat
- Õhust pritsimise lubamise õiguslikud ja tehnoloogilised arengud, kuna lähiajal on tulemas suurele kooskõlastusringile vastavasisuline õigusakti muutmise eelnõu
- Mulla viljakus

Kokkuvõtteks: Viljelusvõistlus 2024 lõpukonverents täitis igati oma eesmärgi. Nii tagasiside üritusele endale, ettekannetele kui ka osalete rohkus näitas, et nii pika traditsiooniga võistlus on endiselt põllumajandustootjatele ja teistele valdkonnast huvitatutele oluline. Jätkata tuleks ürituse hübriidformaadiga, sest huvi konverentsi vastu on suur.

Kartulipäev: milline on Eesti kartuli tulevik?

Toimus 27. novembril 2024 Lossi 1, Jänedal, korraldajaks METK.

Teave veebilehel: <https://www.pikk.ee/sundmus/kartulipaev-2024/>

Sisu ja eesmärk: kartulikasvatavate infopäev, mis keskendus sektori hetkeseisule, probleemidele ja nende lahenduse leidmisele. Olulised ettekanded PTA, teadlase ja REM poolt ning kartulikasvatavate ja –töötajate praktilised kogemused. Eesmärgiks oli mõista, mis on kartulisektoris oluline järgmine samm parema tuleviku poole ning tuua kokku kõik osapooled, et tekiks dialoogi võimalus.

Lektorid ja teemad:

- **Terje Tähtjärv, METK** – METK Jõgeva kartulikatsete 15 aasta õppetunnid ja tootja küsimused teadlasele
- **Rauno Aljas, PTA** – Taimekaitsevahendite turule saamise protsess, selle aasta uued tooted ning ootused tulevikule
- **Mart Kinkar, PTA** – Eestit ohustavad karantiinsed kartulikahjustajad
- **Maido Saarman, Westi Produce** – Kartulikasvatavate kogemus: kartuliga kahvlis
- **Toomas Ollissaar, Juurviljaait** – Kartulitootja kogemus: Kartul ja mahekartul toorainena toiduainetööstuses. Kvaliteedinõuded, hinnastamine, tulevikuperspektiiv
- **Katrin Rannik, REM** – Ministreerumi ja riigi vaade
- **Paneel: milline on Eesti kartuli tulevik?** – Terje Tähtjärv, Rauno Aljas, Maido Saarman, Toomas Ollissaar, Katrin Rannik

Osalejad: Päeval osales 68 inimest, registreerunud oli 66. 4 inimest teatas, et nad ei saa osaleda, 7 inimest ei tulnud kohale, kuid juurde tuli ootamatult 9 inimest. Esindatud olid kartulikasvatusega tegelevad ettevõtjad, liidud, PTA, METK, REM ja 6 eraisikut. Lisaks 6 lektorit, moderaator, METK korraldustiimist 3 inimest.

Paneel (paremalt): Katrin Rannik, Terje Tähtjärv, Rauno Aljas, Toomas Ollissaar, Maido Saarman ja moderaator Ain Lepik. Foto: Manuela Kollom

Tulemuslikkuse analüüs: ametnike poolsed ettekanded võiksid olla tulevikus paremini ettevalmistatud ja organisatsioonid võiksid kindlad olla, et nende lektorid on head lektorid. Kartulikasvatavad vajaksid kindlasti selgitusi, miks PTA teatud taimekaitsevahendeid ja meetodeid ei luba ning sektori poolt on ka

tuntav pahameel. Mitme erineva teema juures jäi mulje justkui oleksid ametnikud võõrad selle osas, mis tegelikult kartulipõllul toimub. Edasised kartulisektori ettekanded said aplausi ja elavdasid publikut positiivselt.

Kõige rõõmustavam hetk oli see, et paneeli ajal lepidi kokku, millised kartulikasvatuse ettevõtjad saavad kokku REM ja PTA esindajatega, et arutada kartulikasvatamise probleemide, seadusandluse, nõuete ja vahendite üle jaanuaris 2025. Samuti sai teine kuu paika (märts), kus kohtuvad kartulikasvatavad Jõgeva METK-is teadlastega, et arutada, milliseid teadusuuringuid sektoril vaja on.

Ürituse info jõudis inimesteni läbi pikk.ee kalendri, e-kirja, tuttava, PRIA ja Facebooki.

Kokkuvõtteks: tänu paneeli ajal kokkulepitud kohtumise aegadele osutus üritus väga tulemuslikuks ja avas kartulisektori murekohti ametnikele ja METK-ile. Sektori esindajad ise on enamasti napolisõnalised ja justkui ei usaldaks oma infot täpselt jagada, kuid päeva lõpu poole suhtlesid nad omavahel juba sõbralikumalt. Korraldusliku ja koostöö poole pealt võib olla väga rahul, v.a. ühe ettekande tehniline probleem ja Jämeda Mõisa koonerdatud toitlustus. Palju ideid järgmise aasta Kartulipäevaks ja hea kogemus tagavaraks: kõiki üritusi tuleb tulevikus korraldada nii, et eelnevalt konsulteerida vähemalt viie sektori esindajaga. Küsimus on: mida sektor tegelikult vajab? Nii lektorite kui ka korraldajate väga põhjalik tagasiside näitab, et päeva emotsioon pani inimesed teema üle tõsiselt mõtlema.

Tagasiside lektoritelt:

Toomas Ollisaar - Rõõm kuulda, et vedasin välja. Ega ma väga esineja tüüpi ole, pigem väldin selliseid situatsioone. Mõne inimesega tekib hea kontakt ja raske on ära öelda.

Eks need põllumehed ole üsna keeruline rahvas. Olen ju tegelikult enamusega, kes eile kohal olid aastate jooksul palju suhelnud, enamasti telefonitsi. Paljusid nägin silmast-silma eile esimest korda. Tänud selle võimaluse eest! Ega nad tühja juttu ei salli, on üsna otsekohesed ja praktilised. Ja eks ametnike jutt kipub ikka pisut laialivalgub olema. Ja eks nad olid ette juba negatiivselt häälestatud nende suhtes, ehk mingil määral ka põhjendatult. Need direktiivid, keelud ja nõuded, mida erinevad ametkonnad genereerivad ei arvesta piisavalt käesoleva reaalsusega. Ise küsimus, kui õigustatud oli oma negatiivsuse suunamine just nendele ametnikest ettekandjatele. Aga eks ametnikul peabki paks nahk olema.

Ehk pigem tulevikus vähem ametnike poolseid ettekandeid ja rohkem praktilist laadi etteasteid. Seemnekartuli teema (ma ei mõtle siin kodumaist sordiaretust) kindlasti huvitab põllumehi, Janek Lass Koorti Kartulist on väga asjalik ja mul on mulje jäänud, et naudib ka esinemist. Mahekasvatuse teema, kindlasti võiks perspektiivikas ja huvitav olla. Varajane kartul, kui saaksite mõne suurema kasvataja ettekannet tegema kuludest ja tuludest, kitsaskohtadest ja plussidest, kindlasti pakuks huvi. Aga eks nende põllumeestega ole keeruline, kõik on ju konkurendid ja keegi ei taha oma kaarte väga avada.

Maido Saarman - Täna, et esinema kutsusite. Mulle endale ka selline uus kogemus. Tunnen küll ise, et olen võib-olla liiga avameelne ja puudutan teemasid, mille peale kartulikasvatavad igapäevaselt ei mõtle. Kahju ainult, et kaasamõtlejaid on meie seltskonnas ikkagi liiga väike arv. Muidugi oli puudu ka päris palju olulisi tegijaid Eestis.

Järgmiseks aastaks saangi soovitada kaasata ka neid ettevõtjaid, kes tavapäraselt selliseid üritusi ei väisa. Eks siin on erinevaid põhjuseid, miks ei tulda. Meenutab natuke nagu klassikokkutulekut, kus kohal on just need inimesed, kes on ka varasematel aastatel käinud. Ehk, siis iga kord sama seltskond.

Järgmiseks aastaks soovitusi:

1. Kui suudate ministriumist inimese kaasata, siis pikem aeg ettekandeks: 30min ettekanne ja 30min küsimustele. Olen kuulnud kurtmist, et oleks tahtnud seda ja teist küsida, aga ei tulnud nagu jutuks. Ettekanne põhines statistikal, pigem ei tekitanud usaldust, et inimene teab millest ta räägib. Olen ise Tulundusühistu taustaga ja tean, kuidas praktikas asjad tegelikult käivad. Toidujulgeoleku teema oli ettenägelikult lükatud viimaseks slaidiks ja kogumulje ettekandest jäi väga nõrgaks.

Siit teema soovitus järgmiseks seminariks - ühistegevus. Meelsasti kuulaks kahe Eesti kartulitootjaid ühendavate TÜ-de kogemusi. TÜ Talukartul ja TÜ Eestimaa Kartul. Võin kohe öelda, et nende ajalugu on väga huvitav. Miks ja kuidas need loodi, kes olid eestvedajad jne. Võibolla võtta ühendust mõne endise olulise liikmega. Kui lubada ainult TÜl endal ettekanne teha, siis see on pigem toodete reklaam, kui sisukas ettekanne TÜ käekäigust läbi 20 aasta. Võin kohe hoiatada, et nende ajaloos on valusaid kohti ja kardan, et võite kohata tugevat vastuseisu.

Lisaks võiks olla ühistegevusi koordineerivate ametnike või konsultantide ettekanne.

2. Meie tootmisest on kasvatamine siiski ainult üks pool. Teine pool on kartuli hoiustamine ja pakendamine. Sama olulised, kui kasvatamine. Kuigi pean tunnistama, et sellised seminarid on vist ikkagi kõik need aastad olnud alati kasvatamise poole kaldu. Siit ka soovitus: enamus meist on mehed, meestele meeldivad mänguasjad, on need siis autod või traktorid. Kui vähegi võimalik võiks ju proovida saada sellisele seminarile tänapäevast tehnika poolt tutvustavat inimest. Valdkonnad, mis kindlasti pakuvad suurt huvi ja mis ei puuduta niivõrd kasvatamise poolt, võiksid olla näiteks. Põllutehnikast vast enim tänapäevane GPS tehnoloogia ja täppisviljelus; hoiustamisest näiteks ventileerimine; tootmise poole pealt näiteks sorteerimine, lisaks pakendamisseadmed, tänapäevane automaatika, robotid jne.

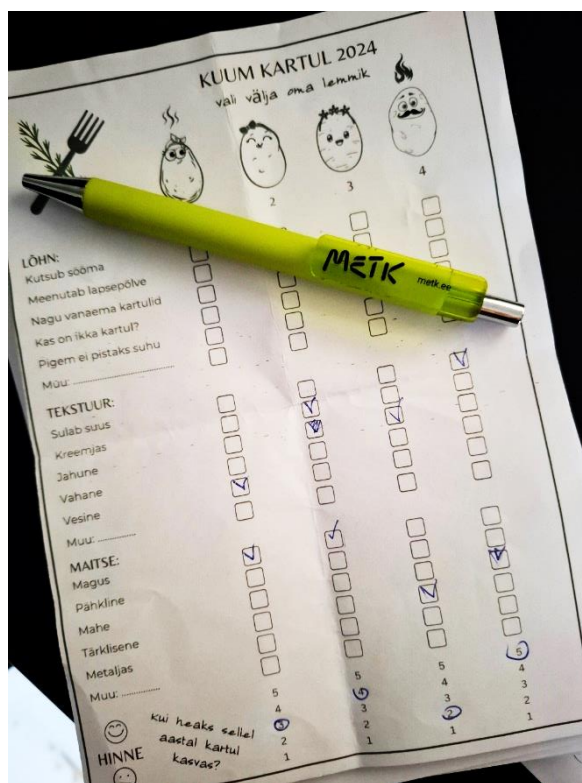
Väga palju on tekkinud juurde uusi kartuli tootmisesse sobivate seadmete tootjaid - Poola näiteks. Usun, et selliste firmade esindajad on kindlasti nõus tulema oma tooteid tutvustama.

Ain Lepik - Kartulipäeval selgus Toomase ettekandest ja jutust, et Eestis pakutava toidukartuli kvaliteet ei ole ülearu kõrge. Siin võib alati süüdistada, et ei ole sobivaid taimekaitsevahendeid saada, kuid seal on rida agronoomilisi võtteid, millega on võimalik traatussi kahjustust vähendada. Seega ikkagi ühed on professionaalsemad kartulitootjad kui teised, leiavad võimaluse arenguks ja kasumi teenimiseks. Seda tean varasema töökogemuse pealt. Kui ettevõtte müüdav toodang on stabiilselt kvaliteetne, siis konkurentsivõime kasvab ja toodangut saab müüa kõrgema hinnaga.

Käesoleva aasta novembris rääkisin toidukartulite müügiga pidevalt tegeleva ettevõttega ja nende sõnum oli karm: hea ja väga hea kvaliteediga toidukartulit leida pidi olema väga keeruline. Sageli ei ole põllumeestel aega, teadmisi ja mõistmist, et tuleks analüüsida enda tegevusi ja mõista altminekute või edu põhjusi. Läbi mõelda arenguvõimalused ja eesmärgid ning asuda neid täitma.

Terje Tähtjärv - Saal oli minu jaoks suur, kadus kuidagi side inimestega. Mul ei olnud head ettekannet, tahaksin lahendada kellegi probleeme või anda tulemusi edasi. Hea oleks kui ikkagi saaks kasvatajatelt mingi teema.

Hea oli, et REM esindus kohal oli, kuigi ta sai kõvasti kriitikat. Loodame, et see jaanuarikuine kohtumine saab toimuma. Nõo-Reola tootmise ettekanne oli supper, võimendas veel rohkem probleeme. Hea ajast kinnipidamine. Paneel andis võimaluse tegeliku probleemini jõuda, sh tootjate passiivsus ja nüüd sealt edasi minna. Korraldajale tänu, et ta suutis Maido ettekannet tegema panna. Ta küll pabistas, aga tundub et tema sõnal on kaalu ja õnneks tal on kogemusi omajagu. Jäi kõlama lause - SORT ON OLULINE - tahaksin väga, et kasvatajad saaksid aru sellest, et ma ootan nendelt sisendit selle hea sordi saamiseks.

Võrgustumise eesmärgil degusteeriti METK kartulisorte, sh kahte aretist. Foto: Manuela Kollom

Kasvatajad on vajalikud aretusprotsessi käigus ka, mitte ainult pärast uue sordi välja tulekut seda kritiseerimas. Järgmisel aastal võiks ikkagi olla rohkem teadlaste ettekandeid ka ülikoolist. Kartulikasvataja ootab praktilist nõu ta on tootja.

Tagasiside osalejatelt: Päeva korraldust ja sisu hinnati heaks või väga heaks, mõni rahuldavaks. Sisu oli huvitav, võib-olla oleks võinud jätta natuke rohkem aega küsimusteks ja samuti omavaheliseks suhtluseks (kuigi seda oli terve degusteerimise aeg ja tunniajase lõuna ajal). Infopäeva ettekannete sisu kasutamist tulevikus hinnati enamasti keskmiselt ja hästi, väga hästi ühel korral. Ettekanded olid sisukad ja tasemel, v.a. ametnike omad. Jäi häirima KR ettekande ajal tehniline viperus, kus slaidid end ise vahetasid. Korraldaja ja ega tehniline tiim ei suutnud täpsustada, kus kohast selline probleem vaid ühel ettekandjal tekkida sai.

Põllumeeste kogemusi on alati huvitav kuulata ja päeva formaati peeti heaks. Enamusele meeldis kõige enam kartulikasvataja ja –tootja kõrval ka paneel ning ettekannete vaheldumise dünaamika. Samas üks inimene arvas, et paneel oleks võinud olla teisiti, kuid ei täpsustanud kuidas. Selliseid üritusi võiks korraldada ka paralleelselt nt Zoomi vahendusel.

Kommentaar korraldajalt: Valisime teadlikult otseülekannet mitte teha, et soodustada kartulisektori ettevõtjate omavahelist võrgustamist. Päev salvestati ja seda saab [Maainfo YouTube kanalis](#) järelle vaadata.

Jäned suur saal kartulikasvatajate ja -töötajatega. Foto: Manuela Kollom

Murekohaks on see, et kuidas saaksime tagada, et lektorid on tõeliselt kvaliteetsed ametnike poole pealt ja et nad on päriselt infopäevaks ettevalmistunud. Kartulisektori esindajad olid tõesti tasemel, praktilised ja otsekohesed. Kõige keerulisem üritus, mida korraldada, kuna mitmed lektorid tühistasid (algne REM esindaja Kristel Maidre) ja kartuli sektori esindajatest ei soovinud enamus tulla.

Koolitussoovid edasiseks:

- kartuli agrookeemia, väetamine, kastmine põhjaveega
- baltic agro, scandagra kogemus
- vahekultuurid traatussi tõrjeks
- kartuli-lehemädanik ja selle levik (hetkel probleeme pole, kuid varem või hiljem jõuavad need ka eestisse)
- milliste teemadega vaevlevad näiteks naabrite juures tegutsevad kartulikasvatajad
- kartuli pealsete närvitamine võiks olla huvitav teema
- traatussi probleem laiemalt (kas on mujal nii suur probleem kui eestis)
- tulundusühistute vms (tootjate) esinduste ettekandeid kuhu liigub eesti kartulikasvatus
- riigi esindaja koolitused, toetuste informatsioon
- kartulikasvatuse sektori tulevased väljavaated, kartulikasvatuse ühistu/organisatsiooni elluviimine ja selle edendamine
- kartuli taimekaitselised teemad
- kartulikasvatus
- kartulikahjurite tõrje

Vahekultuurid mullaviljakuse parandamisel

Korraldaja: Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda

Toimumisaeg: 3.detsember 2024 kell 13.30 – 15.45

Toimumiskoht: Veebikeskkond ZOOM

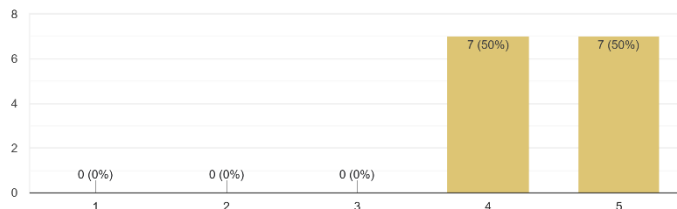
Sündmusel osalemine läks [\(KSM\)](#), MULD koolitusarvestusse.

Infopäev on järelvaadatav: <https://epkk.ee/vahekultuurid-mullaviljakuse-parandamisel/>

Vahekultuuride kasvatamise väärtust näeb üha enam tootjaid. Infopäeval jagati mõtteid, millised liigid just Eestis kasvatamiseks sobivad ja miks. Mõnede täna kasvatatavate liikide puhul ei ole tegelik kasutegur see, mis võiks olla. Samuti puudutati segude koostisi ning nende isevalmistamise kasulikkust. Lisaks räägime ka võimalikest probleemidest, mis on senise praktika jooksul ette tulnud (nt kahjurid). Kõike seda ilmestavad praktikute näited nende endi tootmisest.

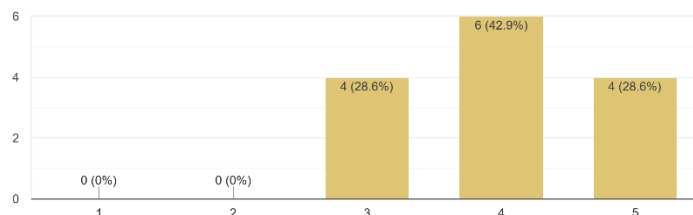
Infopäeval **osales** 70 registreerunud osalejat ja tagasiside andis 14. Infopäeva üldist korraldust hinnati väga kõrgete hinnetega:

Palun hinnake infopäeva üldist korraldust
14 responses

Uute teadmiste osas märkisid osalejad, et infopäevalt nad saavad uusi teadmiseid:

Kuivõrd saite infopäeva käigus uusi teadmisi?
14 responses

Teemade ootustena tulevikuks märgiti:

- Neid mis PRIA arvestusse lähevad
- Kahjurid, mis tänu soojadele talvedele levivad.
- Sertifitseeritud seemnete kasutus, oma tarbeks toodetud seemnete kasutus.
- Katsed, arvutused, kumb siis rohkem tulu, kulu toob, ohud naabri käest ostetud seemnega, kohustused OTS seemnega, millest koosneb seemne hind? Jms

Infopäev "Vahekultuurid mullaviljakuse parandamiseks" pakkus osalejatele väärtuslikku teavet ja praktilisi kogemusi vahekultuuride rollist mullaviljakuse tõstmisel ja säästlikus põllumajanduses.

Päevakava ülevaade ja sisu

1. Eesti tootmisesse sobivad vahekultuurid ja segud: Esimese ettekande pidas Eesti Maaülikooli kaasprofessor Liina Talgre, kes tutvustas Eesti oludes sobivaid vahekultuuride liike ja segusid.

Ettekandes rõhutati vahetekuuride kasu mullaviljakuse parandamisel, umbrohutõrje efektiivsuses ning toitainete sidumises ja mullakvaliteedi säilitamises. Osalejad said ülevaate teaduslikest uuringutest ning praktilistest soovistest, mis aitavad valida õigeid segusid vastavalt kohalikele tingimustele ja tootmise vajadustele.

2. Eesti tootjate kogemuslood. Praktilist külge täiendasid kogemuslood: **Rait Hallimäe** jagas oma kogemust vahetekuuride integreerimisest tootmisse, tuues esile nende mõju saagikusele ja mullatervisele. Ta on tunnustatud Eesti Parim Taimekasvataja 2024, kes rääkis oma kogemustest ja innovaatilistest lähenemistest vahetekuuride kasvatamisel. Ta tõi esile edu saavutamiseks vajalikud võtmetegurid, sealhulgas õige ajastuse ja seemnesegude valiku. **Sander Hiire**, Mäemõisa OÜ peremees, keskendus vahetekuuride praktilisele kasutamisele mahepõllumajanduses ning nende mõjule mullaviljakuse ja tootmissüsteemide jätkusuutlikkuse tagamisel.

Infopäev andis osalejatele:

- Teaduslikku tausta ja praktilisi näpunäiteid, mis aitavad valida ja kasvatada sobivaid vahetekuure.
- Reaalelulisi kogemuslugusid, mis tõid esile vahetekuuride mõju tootmistevõimustele ja mullaviljakusele.
- Võimaluse aruteludeks ja küsimusteks, kus osalejad said vahetada mõtteid ekspertide ja kolleegidega, luues aluse koostööks ja uute lahenduste rakendamiseks oma tootmises.
- Infopäev rõhutas vahetekuuride tähtsust jätkusuutliku põllumajanduse saavutamisel ning pakkus osalejatele inspireerivaid ideid ja kasulikke tööriistu edasiseks tegutsemiseks.

Täppisviljelus ja muld taimekasvatuses

Toimumise aeg: 4. detsember 2024

Toimumise koht: veebis

Korraldaja: Eesti Maaülikool

Osalejate arv: 30

Infopäeva eesmärk oli anda tootjatele ülevaade põllumajanduse automatiseerimise ja digilahenduste kasutamise võimaluste osas. Andmeid tekib põllumajanduses palju ja oluline on kuidas neid kogutakse ning mis nendega edasi tehakse. Turule on jõudnud ka esimesed **põllurobotid** ning arendajad töötavad aktiivselt uute lahenduste väljatöötamisel. Seega on oluline hakata jälgima milliseid tegevusi robotid aitavad teha ja millist kasu võiks meie tootjad neist saada. Eraettevõtted pakuvad Eestis juba mitmeid digitaalsete teenuseid vaatasime mida tootjatele pakutakse, kuidas kasutatakse, milline on tagasiside ja millist kasu see kõigile tootjatele võiks pakkuda. Mõned põllumajandustootjad on juba aktiivsemad uute digitaalsete lahenduste kasutajad ja nii said kuulajad teada mida kasutatakse ja millised on uute lahenduste juurutamise raskused ja mis toob rõõmu. Tuletasime osalejatele meelde ka Keskkonnasõbraliku majandamise toetuse eesmärgid ning nõuded ja vaatasime milliste nõuete osas on võimalik kasutada täppisviljeluse lahendusi.

Osavõtjate **tagasiside**: Üritusel esinejate ja tutvustatud infoga jäid osavõtjad väga rahule. Meeldis see et heideti pilk tuleviku suunas, see annab tootjatele võimaluse näha mis on neid ees ootamas. Hea oli saada ka ülevaade meil juba kasutusel olevatest lahendustest ja näha millist kasu see tootjatele annab. Kõige parem on õppida teiste kogemustest ja mõelda et ise uusi asju kasutusele võttes vigu ei tee. Infopäev avardas silmaringi ja tõi uusi mõtteid kuidas järjest karmistuvate keskkonnanõuete raames ellu jääda. Toetusnõuete arutelu oli igati praktiline ja näited erinevate nõuete täitmiseks igati kasulikud. Osavõtjad olid rahul ettekandjatega ja esitletud teemade sisukuse ning aktuaalsusega.

Hinnang: Osalejaid oli mõistlikul hulgal ja aasta-aastalt on osalejate arv järjest kasvanud. Kindlasti on paranenud teavitustegevus ning tulenevalt toetuste nõuetest ka vajadus vastavateemalistel koolitustel osaleda. Kuna süsiniku teema pressib järjest peale siis on ka tootjate huvi süvenenud mullas toimuva ja seeläbi ka täppisviljeluse vastu. Huvi on alati ka suurem kui räägitavad teemad puudutavad tootjate tegevusi otseselt ja on näha selge kasu antavast informatsioonist.

Ilmastikutingimused ja nende mõjudega toimetulek

Korraldaja: Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda

Toimumisaeg: 6.detsember 2024 kell 10.00 – 12:20

Toimumiskoht: Veebikeskkond ZOOM

Sündmusel osalemine läks [KSM](#), MULDA ja VESI koolitusarvestusse

Infopäev on järelvaadatav: <https://epkk.ee/06-12-2024-infopäev-ilmastikutingimused-ja-nende-mojudega-toimetulek/>

Infopäeval **osales** 50 registreerunud kuulajat ja tagasiside andis 10 osalejat.

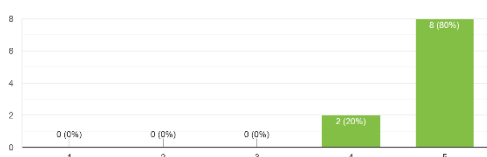
Infopäev keskendus ilmastikutingimuste muutustega kohanemisele ja nende mõjudega toimetulemisele põllumajanduses, pakkudes osalejatele nii teaduslikku ülevaadet kui praktilisi lahendusi.

Kirjeldus:

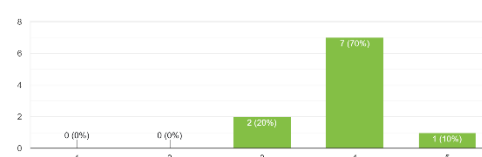
1. Muutused ilmastikus viimase kümne aasta jooksul? Kuidas see meid mõjutab? Triin Saue (Maaelu Teadmuskus) andis ülevaate viimase kümnendi ilmastikumuutustest Eestis, sealhulgas sadememustrite, temperatuuri ja ekstreemsete ilmastikusündmuste muutustest. Osalejad said teada, kuidas need muutused mõjutavad saagikust, külviaegu ja mullaniiskust ning milliseid strateegiaid tasub kasutusele võtta kohanemiseks.
2. Kogemuslugu: Aasta Põllumees 2024: Margo Klaasmägi (Aasta Põllumees 2024) jagas praktilist kogemust, kuidas Artison Grupp on kohandanud oma tootmisprotsesse ilmastikutingimuste muutustega. Ta tõi välja kohandatud külvitehnikad, uued põllukultuurid ja tõhusamad niisutuslahendused, mis on aidanud ettevõttel säilitada konkurentsivõime muutuv keskkonnas.
3. Kliimamuutustega kaasnevad uued kahjurid ja haigused: Tiiu Annuk (KEVILI) tutvustas, kuidas soojenev kliima loob soodsa keskkonna uute kahjurite ja haiguste levikuks. Osalejad said praktilisi teadmisi uute ohtude varajases tuvastamisest ning tõhusatest tõrjeviisidest, sealhulgas bioloogiliste meetodite rakendamisest.
4. Kuidas mullale toeks olla? Kerttu Tammik (Maaelu Teadmuskus) käsitles muldade tervise olulisust ilmastikutingimuste muutustega toimetulemisel. Osalejad said teadmisi, kuidas parandada mulla struktuuri, suurendada orgaanilise aine sisaldust ja rakendada mullasõbralikke harimistehnikaid.
5. Väetise ja sõnniku laotamise nõuetest. Liivi Inno (Keskkonnaamet) tõi esile keskkonnanõuded ja -regulatsioonid, mis aitavad väetiste ja sõnniku õige kasutamise kaudu vähendada ilmastikumõjude kahjusid ja kaitsta mulla viljakust. Ettekanne pakkus selgeid juhiseid keskkonnahoidlikeks lahendusteks.

Osalejad hindasid infopäeva korralduse väga kõrge hindegaga:

Palun hinnake infopäeva üldist korraldust
10 responses

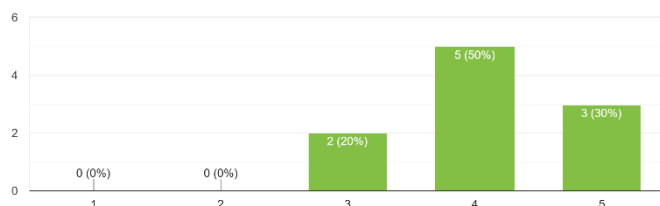

Kuivõrd saite infopäeva käigus uusi teadmisi?
10 responses

Osalejate sõnul oli infopäeval palju uusi teadmisi. Nad hindasid uute teadmiste kogust kõrgelt. Teadmised, mida jagati on kasutatavad igapäeva töös:

Kas saadud teadmised on kasutatavad Teie igapäeva töös/tegevustes?
10 responses

Tulevikus käsitlevatest teemaootustest toodi välja:

- Süsiniku jalajäljest ja selle mõõtmisest
- Uued pestitsiidid
- Uued taimekahjustajad (katmikala, aiandus, põllundus)

Infopäev andis osalejatele:

- Ülevaate ilmastikutingimuste muutustest ja nende mõjust põllumajandusele.
- Praktilisi lahendusi ja strateegiaid, kuidas kohandada tootmist uute tingimustega.
- Teadmisi kliimamuutuste mõjust kahjurite ja haiguste levikule ning nende tõrjumisviisidest.
- Soovitusi mulla tervise hoidmiseks ja parimateks harimispraktikateks.
- Selgitusi väetamise ja sõnniku kasutamise regulatsioonidest, et toetada säästvat põllumajandust.

Kokkuvõttes andis infopäev osalejatele mitmekülgse ja väärtusliku pagasi, kuidas kohaneda muutuvate ilmastikutingimustega ja tagada jätkusuutlik põllumajandus.